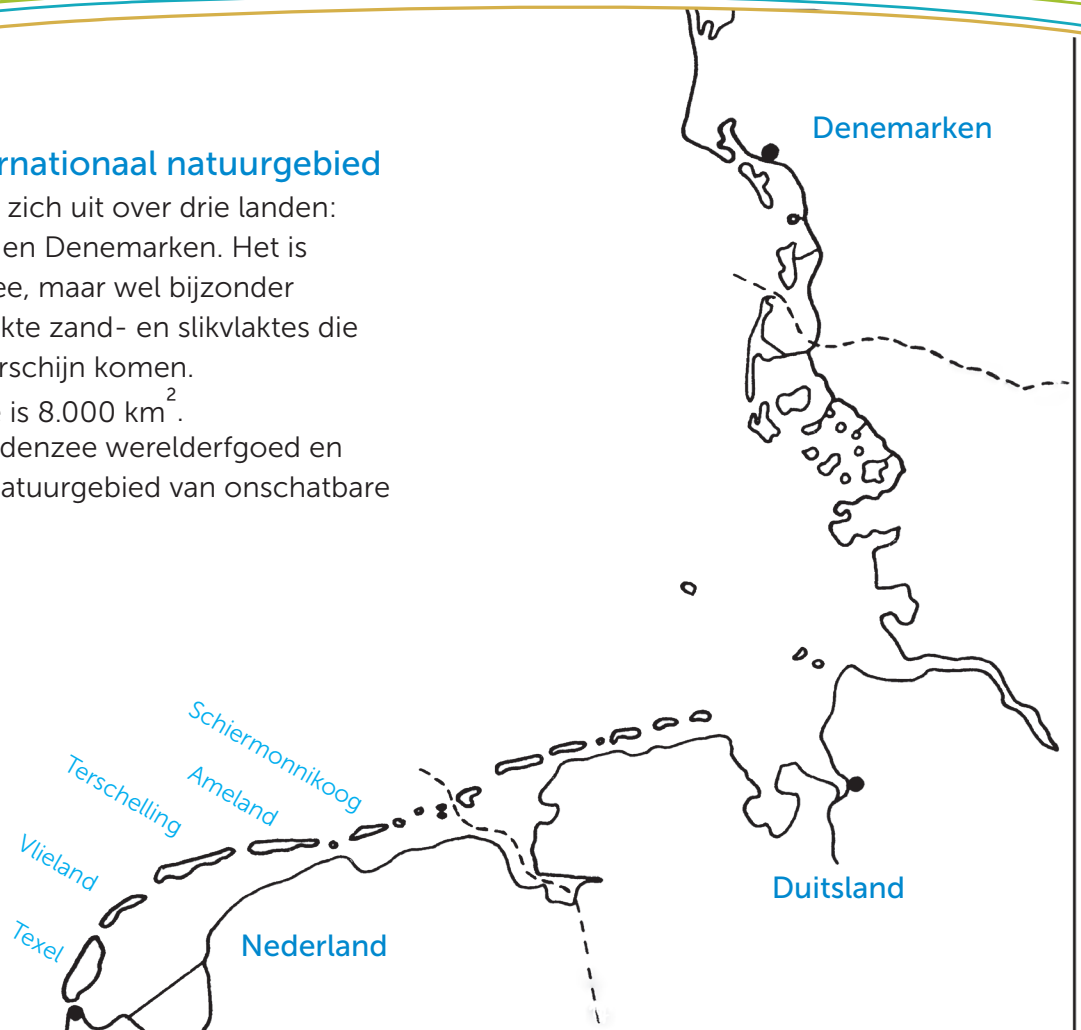

Het wad, een internationaal natuurgebied

De Waddenzee strekt zich uit over drie landen: Nederland, Duitsland en Denemarken. Het is eigenlijk een kleine zee, maar wel bijzonder vanwege de uitgestrekte zand- en slikvlaktes die met laagwater te voorschijn komen.

De totale oppervlakte is 8.000 km².

Sinds 2009 is de Waddenzee werelderfgoed en daarmee erkend als natuurgebied van onschatbare waarde.

Het wad, wegrestaurant en kinderkamer

De Waddenzee is voor veel mensen een geliefd gebied. Maar niet alleen mensen vinden het fijn om er te zijn, voor verschillende dieren is het een echt luilekkerland! Trekvogels die van ver komen en een paar weken op het wad blijven, gebruiken het gebied als een internationaal wegrestaurant. Want bij laagwater geeft de zee een paar uur lang zijn bodem bloot... en die zit vol voedsel!

Plankton

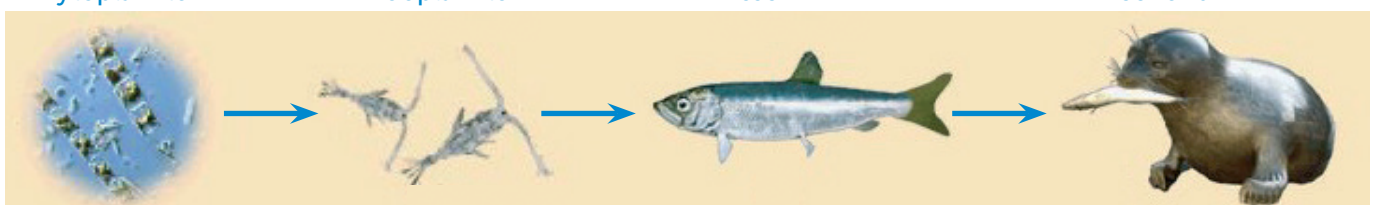
De Waddenzee is vrij ondiep. Daardoor kan de zon het water gemakkelijk verwarmen. Plankton (zeer kleine planten en dieren) groeit er daardoor goed en snel. Plankton staat aan de basis van de voedselketen en wordt gegeten door bijvoorbeeld wormen, schelpdieren en vissen. Deze worden weer gegeten door vogels en grotere vissen. Als laatste is er natuurlijk de zeehond. Kortom, iedereen profiteert van de enorme voedselrijkdom van de Waddenzee.

fytoplankton

zoöplankton

vissen

zeehond

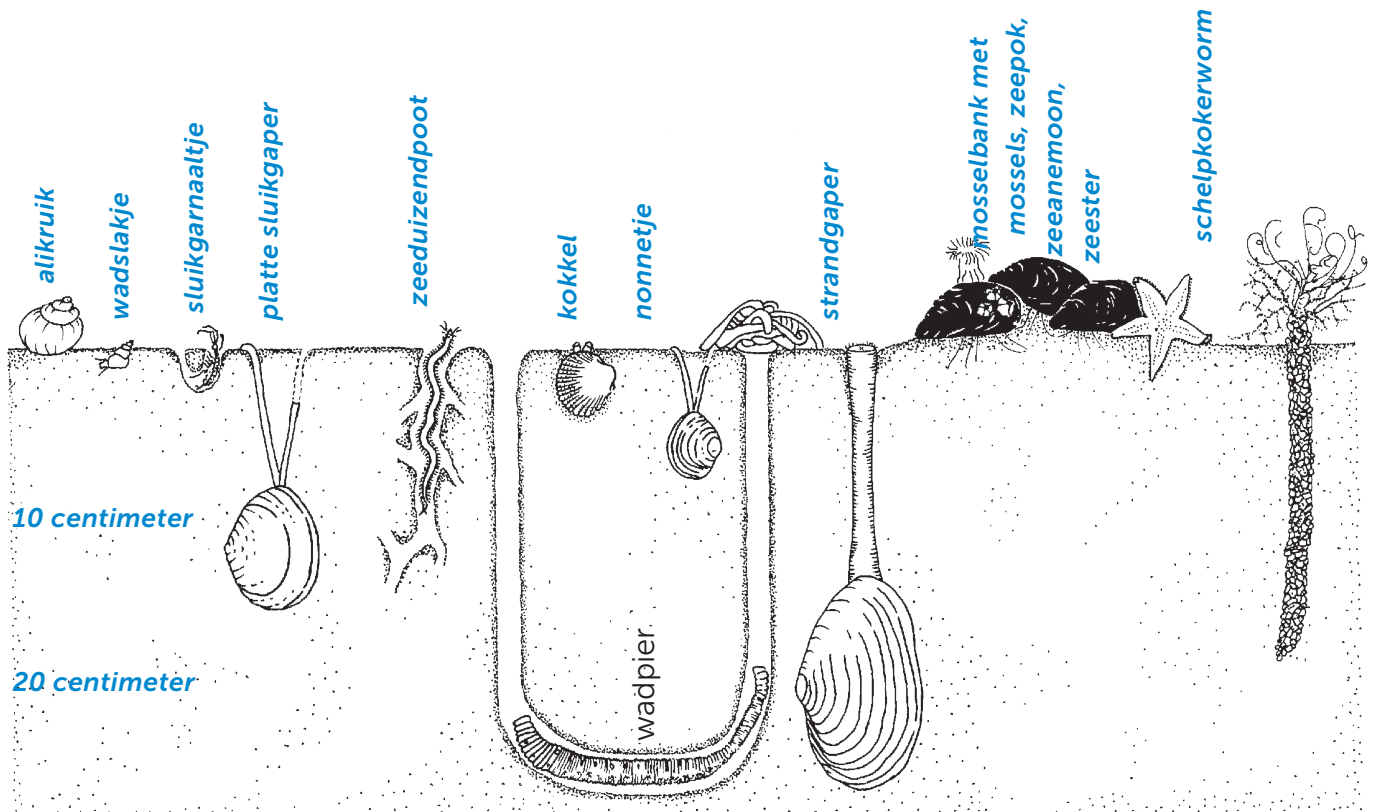

Verborgen

In eerste instantie lijkt de wadbodem alleen vies en modderig. Als je beter kijkt, zul je overal sporen van dieren zien. De meeste dieren zitten goed verborgen in de bodem, want ze moeten het urenlang zonder water doen. Om ze te zien moet je dus een beetje wroeten. Je vindt er allerlei wormen, schelpdieren, slakjes en kreeftjes. Je kunt ook vissen met een garnalennetje in een geul. Dan zie je hoeveel

garnalen, krabben en vissen er eigenlijk leven in zo'n laagje water.

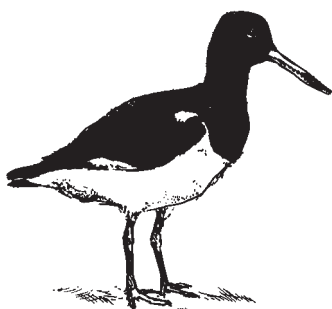
Veel vissoorten gebruiken de Waddenzee als 'kinderkamer'. Schollen bijvoorbeeld, die in de Noordzee worden geboren, trekken als ze nog jong zijn naar de Waddenzee. Daar kunnen ze snel groeien door de enorme hoeveelheden voedsel. Daar zijn de zeehonden weer blij mee, want die zijn dol op schol.

Vogels op het wad

Bij laagwater komen honderden, soms wel duizenden vogels op de wadbodem af. Vooral in het voor- en najaar, als veel vogels op trek zijn, komen ze op het wad een tijdje bijtanken. Voor hen is het wad net een gedekte tafel met al die wormen, krabbetjes en schelpdieren.

De vogels zijn aan dit leven aangepast: zij hebben lange poten, zodat ze gemakkelijk door het slik kunnen lopen. Ook hebben de meeste wadvogels lange, dunne snavels, waarmee zij slakjes en wormen uit het slik kunnen halen.

De scholekster bijvoorbeeld heeft een lange beitelsnavel, waarmee hij de schelpen van schelpdiertjes kapot maakt en zo het zachte weekdiertje kan opeten.

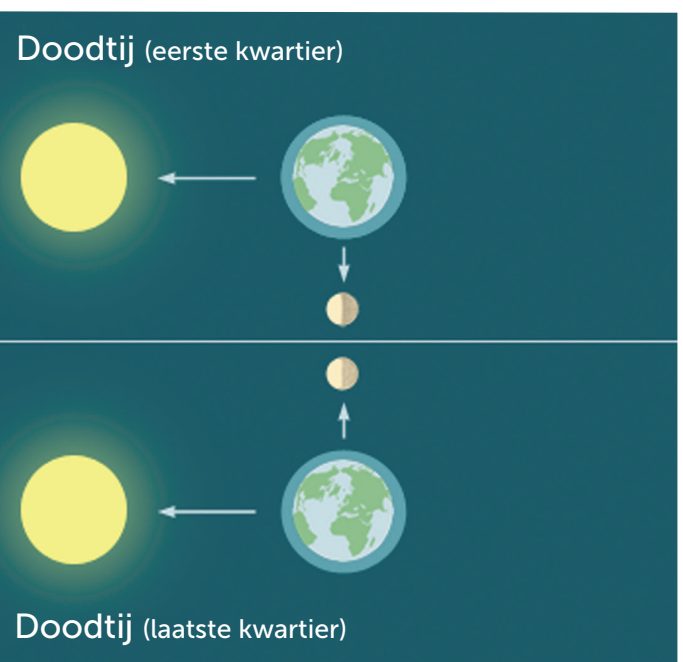
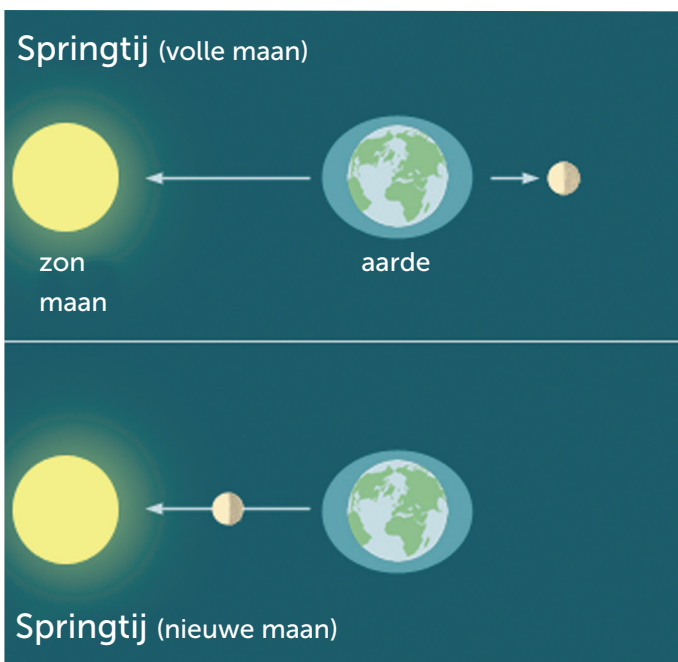
Het getij uitgelegd

Eb en vloed worden veroorzaakt door de aantrekkingskracht van de maan en de zon. De maan 'trekt' aan het water van de aarde en daardoor vormt zich een vloedberg aan de kant van de aarde waar de maan staat. Tegelijkertijd is het aan de andere kant van de aarde ook hoogwater. Deze vloedberg wordt veroorzaakt doordat de aarde en de maan samen een soort draaibeweging maken waardoor het water een beetje naar die kant geslingerd wordt. Tussen de beide vloedbergen is het laagwater.

De aarde draait om haar eigen as en de maan draait om de aarde, hierdoor verandert de plaats van de maan ten opzichte van de aarde voortdurend. Daarom verandert het tijdstip en de plaats van hoogwater en laagwater dus ook. Het verschil tussen hoogwater en laagwater is in Nederland gemiddeld 2 meter.

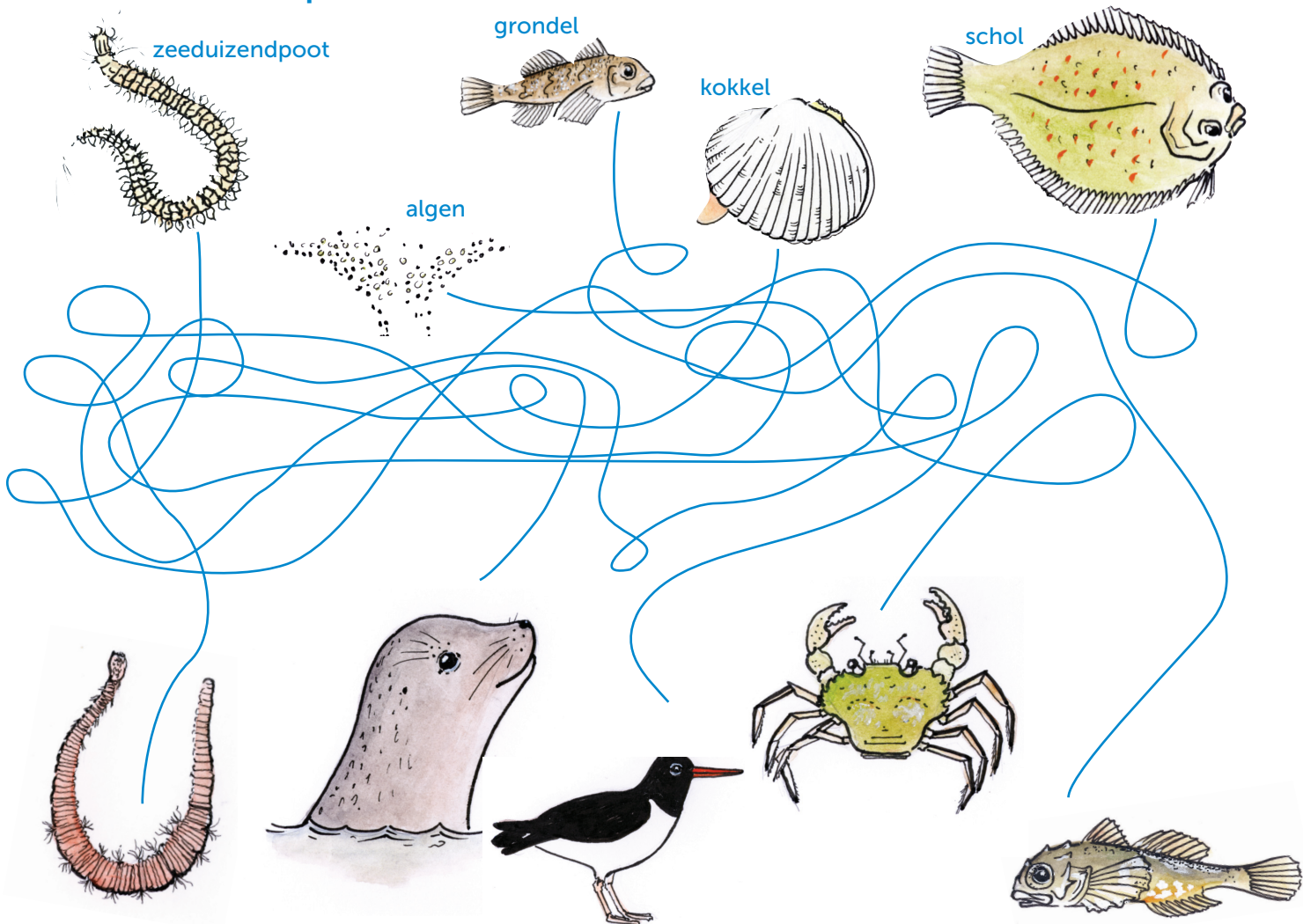
Er bestaat ook springtij en doodtij. Als het springtij is, versterkt de zon de invloed van de maan op het water en is het hoogwater extra hoog en het laagwater extra laag. Bij doodtij is er juist weinig verschil tussen hoogwater en laagwater. Dit komt doordat de zon de invloed van de maan afzwakt.

Kijk ook eens op www.waddenzeeschool.nl

Opdracht

'Wie eet wat op het wad'

wadpier

De wadpier leeft in een u-vormige woongang in de bodem. Hij eet voortdurend zand. Alle algen eet hij op en het zand poept hij weer uit. Zo ontstaat er een hoopje. Hun kontje wordt veel door vogels gegeten. Dat groeit dan wel weer aan.

zeehond

Met laagwater liggen zeehonden graag te zonnen op een zandbank. De jongen worden ook op een zandbank geboren. In het water zie je wel eens een zeehond met zijn kop boven water. Dan zijn ze niet bang voor mensen. Op een zandbank wel.

scholekster

Scholeksters zijn zwart-wit met een lange, rode snavel. Ze maken veel lawaai en roepen "tepiet". Met hun snavel maken ze schelpdieren, zoals kokkels, open. Dat is lastig en zwaar werk. Je ziet ze het hele jaar door op het wad of op het strand.

krab

Krabben vind je vooral in de zomer veel op het wad. Met laagwater verstoppen ze zich vaak onder een steen. Ze eten graag alles wat dood is, maar als ze een worm te pakken kunnen krijgen, vinden ze dat wel lekker! Pas op voor zijn scharen!

zeedonderpad

De zeedonderpad is een bijzondere vis. Hij heeft veel stekels aan zijn lijf, die niet giftig zijn, maar wel pijn doen. Hij leeft op de bodem van de zee en eet garnalen en jonge vissen. Hij heeft een brede platte kop en grote vinnen.